

VERGİ KAYITLARI VE BEYANNAMELER TAZMİNAT HESABININ ÖLÇÜSÜ OLAMAZ

Vergi kamu düzeni ile ilgili olup, davacının gelirini düşük göstermesi veya gerçeğe aykırı beyanname vermesi vergi mevzuatını ilgilendirir, kazanç kaybının hesabında dikkate alınmaz.

Mahkemece, her ne kadar vergi beyanı esas alınmak suretiyle yazılı olduğu şekilde hüküm tesis edilmiş ise de, vergi kamu düzeni ile ilgili olup, davacının gelirini düşük göstermesi veya gerçeğe aykırı beyanname vermesi vergi mevzuatını ilgilendirir; kazanç kaybının hesaplanmasında esas alınmaz. Yerleşmiş Yargıtay İçtihatları da bu doğrultudadır. Bu durumda, mahkemece BK'nun 43. maddesi de gözetilmek suretiyle davacının kazanç kaybı yönünden gerçek zararının saptanarak ona göre hüküm kurulması gerekir.

(11.HD.27.06.1986, 3111-3213) (Yasa HD.1986/8-1106, no:374)

Davacıların vergi yükümlüsü olarak tuttıkları defterler ve vergi beyannamelerinde gösterdikleri kazançların zarar hesabında esas alınması ve davacıların oradaki beyanlarıyla bağlı sayılarak zararın hesabı, tazminat hukuku ilkeleriyle bağdaştırılamaz.

Mahkemece, davacıların defter ve vergi beyannameleri incelenerek ve ticari defterlerine yansıtılan kazançlar esas alınarak kazanç kaybı ile faizinin tahsiline ve fazla istemin reddine karar verilmiştir. Oysa, davacıların vergi yükümlüsü olarak tuttıkları defter ve verdikleri vergi beyannamelerinde gösterdikleri kazançların zarar hesabına esas alınması ve davacıların oradaki beyanlarıyla bağlı sayılarak zararın hesabı, tazminat hukuku ilkeleriyle bağdaştırılamaz. Kazanç vergisine ilişkin bu belgeler, üçüncü kişi durumundaki Vergi Dairesine karşı hazırlanmıştır. Hal böyle olunca, vergi mevzuatını ilgilendiren bu belgelerdeki açıklamalar, zarar hesabında gözetilebilecek delil olabilir, ancak bağlayıcı nitelikte kabul edilemez.

Mahkemece yapılacak iş, davacıların gerçek kazançlarına ait delillerini toplayıp sonucuna göre bir karar vermektir.

(HGK.21.03.1990, 4-67 E. 197 K.) (T.Uygur, Borçlar Hukuku, C. I, sf. 362-363)

Vergi mevzuatını ilgilendiren belgelerdeki açıklamalar, zarar hesabında gözetilebilecek kamt olabilir, ancak bağlayıcı nitelikte kabul edilemez.

Davacıların vergi yükümlüsü olarak tuttıkları defter ve verdikleri vergi beyannamelerinde gösterdikleri kazançların zarar hesabında esas alınması ve davacıların oradaki beyanlarıyla bağlı sayılarak zararın hesabı, tazminat hukuku ilkeleriyle bağdaştırılamaz. Kazanç vergisine ilişkin bu belgeler, Vergi Dairesine karşı hazırlanmış olup, vergi daireleri üçüncü kişi durumundadır. Hal böyle olunca, vergi mevzuatını ilgilendiren bu belgelerdeki açıklamalar, zarar hesabında gözetilebilecek delil olabilir, ancak bağlayıcı nitelikte kabul edilemez.

Açıklanan esaslar gözetilmeksizin yukarıda yazılı olduğu şekilde kazanç kaybına ilişkin bilirkişi raporuna göre kazanç kaybı hakkında hüküm kurulmuş olması bozmayı gerektirmiştir. Mahkemece yapılacak iş, davacıların gerçek kazanç kayıplarına ait delillerini toplayıp sonucuna göre karar vermektir.

(4.HD.29.05.1989, 662-4892) (YKD. 1989/11-1554)

Kazanç kaybının tespitinde, davacının vergi beyannamesinin esas alınması isabetsizdir.

Davacı, davalıya ait kamyonun tam kusurlu olarak çarpması sonucu, kamyonunda meydana gelen hasar ve zarar bedelini faiziyle birlikte istemiştir. Mahkemece alınan bilirkişi raporu ve davalının yıllık vergi beyanı esas alınarak tazminata hükmedilmiştir. Davacı, hasar bedeli ile birlikte kazanç kaybı sebebiyle uğradığı zararın dahi hüküm altına alınmasını dava etmiş olmasına göre, mahkemece aracın cinsi, modeli, tonajı vs. özellikleri gözönünde

tutularak işten kalma nedeniyle uğranılan **gerçek zararın** neden ibaret olduğunun tesbitinde zorunluluk vardır. Zira kusurlu davranışı ile zarara sebebiyet veren kimse haksız fiilin diğer öğelerinin de mevcut olması halinde karşı tarafın bu yüzden uğradığı zararın tamamını ödemekle yükümlüdür. Bu zarar, malvarlığının eksilmesi şeklinde gerçekleşebileceği gibi, malvarlığının çoğalmasına engel olunması şeklinde de gerçekleşebilir. Fakat her halde kusurlu olan kişinin **gerçek zarardan sorumlu tutulması** gerekir.

İnceleme konusu olan bu davada, hasar gören aracın yirmi gün devam edecek onarım süresi içerisinde işletilemeyeceği ve bu yüzden davacının **kazanç kaybı** olacağı bilirkişi aracılığıyla tespit edilmiş bulunmasına göre, **gerçeği yansıtan bu rapordaki miktar esas alınmayarak vergi beyannamesindeki miktar üzerinden karar verilmesi doğru değildir.** Yukarıdan beri açıklanan hususlar bozma sebebi sayıldığından, davacı vekilinin temyiz isteminin kabulü gerekmiştir.

(11.HD.09.02.1984, 306-653) (İKİD.1984/7-2723)

Mahkemece zararın hesaplanmasında gözönünde tutulacak kazanç, vergi kayıtlarıyla bağlı kalmaksızın, tanık ifadeleri de gözönünde tutularak tayin ve tespit edilmelidir.

Mahkemece, olayda hayatını kaybeden Ali Çakaldere'nin bilirkişi tarafından asgari ücret üzerinden yapılan gelir hesabı dikkate alınarak, davacıların destekten yoksun kaldıkları zarara hükmedildiği anlaşılmaktadır. Oysa dinlenen tanıklar ölenin sağlığında seyyar satıcılık yaptığını belirterek gerçeğe yakın geliri hususunda beyanda bulunmuşlardır. Mahkemece bu yönler dikkate alınarak, olayda hayatını kaybeden Ali Çakaldere'nin kaybindan dolayı davacıların destek zararları konusunda bilirkişiden ek rapor alınması gerekirken, bu yönün düşünülmemiş olması doğru görülmemiştir.

(19.HD.09.03.1995, 94/7459-95/2055)

ÖZETLER

Vergi kamu düzeni ile ilgili olup, davacının gelirini düşük göstermesi veya gerçeğe aykırı beyanname vermesi vergi mevzuatını ilgilendirir, kazanç kaybının hesabında dikkate alınmaz.(11.HD.27.06.1986, 3111-3213)

Davacıların vergi yükümlüsü olarak tuttıkları defterler ve vergi beyannamelerinde gösterdikleri kazançların zarar hesabında esas alınması ve davacıların oradaki beyanlarıyla bağlı sayılarak zararın hesabı, tazminat hukuku ilkeleriyle bağdaştırılamaz. (HGK.21.03.1990, 4-67 E. 197 K.)

Davacıların vergi yükümlüsü olarak tuttıkları defter ve verdikleri vergi beyannamelerinde gösterdikleri kazançların zarar hesabında esas alınması ve davacıların oradaki beyanlarıyla bağlı sayılarak zararın hesabı, tazminat hukuku ilkeleriyle bağdaştırılamaz. Kazanç vergisine ilişkin bu belgeler, Vergi Dairesine karşı hazırlanmış olup, vergi daireleri üçüncü kişi durumundadır. Hal böyle olunca, vergi mevzuatını ilgilendiren bu belgelerdeki açıklamalar, zarar hesabında gözetilebilecek delil olabilir, ancak bağlayıcı nitelikte kabul edilemez. Mahkemece yapılacak iş, davacıların **gerçek kazanç kayıplarına ait delillerini toplayıp** sonucuna göre karar vermektir.

(4.HD.29.05.1989, 662-4892)

Kazanç kaybının tespitinde, davacının vergi beyannamesinin esas alınması isabetsizdir. Mahkemece, **gerçek zararın** neden ibaret olduğunun tesbitinde zorunluluk vardır. Zira kusurlu davranışı ile zarara sebebiyet veren kimse haksız fiilin diğer öğelerinin de mevcut olması halinde karşı tarafın bu yüzden uğradığı zararın tamamını ödemekle yükümlüdür. Bu zarar, malvarlığının eksilmesi şeklinde gerçekleşebileceği gibi, malvarlığının çoğalmasına engel olunması şeklinde de gerçekleşebilir. Fakat her halde kusurlu olan kişinin **gerçek zarardan sorumlu tutulması** gerekir. İnceleme konusu olan bu davada, davacının **kazanç kaybı** olacağı bilirkişi aracılığıyla tespit edilmiş bulunmasına göre, **gerçeği yansıtan bu rapordaki miktar esas alınmayarak vergi beyannamesindeki miktar üzerinden karar verilmesi doğru değildir.**

(11.HD.09.02.1984, 306-653) (İKİD.1984/7-2723)

Mahkemece zararın hesaplanmasında gözönünde tutulacak kazanç, vergi kayıtlarıyla bağlı kalmaksızın, tanık ifadeleri de gözönünde tutularak tayin ve tespit edilmelidir.
(19.HD.09.03.1995, 94/7459-95/2055)

Mahkemece zararın hesaplanmasında gözönünde tutulacak kazanç, vergi kayıtlarıyla bağlı kalmaksızın, tanık ifadeleri de gözönünde tutularak tayin ve tespit edilmelidir.
19.HD.09.03.1995, 94/7459-95/2055

www.TazminatHukuku.com